

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	'The Albanian Files'/ The Guardian: Dy kulla iu dhanë arkitektit që projektonte kuzhina
ADRESA	https://dosja.al/politike/the-albanian-files-the-guardian-dy-kulla-iu-dhane-arkitektit-qe-projekt-i517298
BURIMI	dosja.al
GJENDJA	online

KOHA

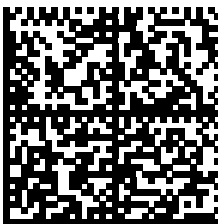
KAPUR NGA NE	2 tetor 2026, 11:52:28 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 900 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	2 tetor 2026, 11:19:00 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	904aef8e01c4dfedd194fc9e74238e1c83ce84d96de9ef27dc2af4be8e0e9d37
TEKSTI	174d7f77dbae3bcf071bda5ba7882c10b363e81e5ab82cf076e4a7a478622df5
PAMJA	074afe3d0c55645004cf2d863a90bf2e4efec970ef1fcf7c55cd7b4cdd43760c

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	5c0f4e1b4997fb434fe52ed7bde32def303366c7c080b94a30816b080ce2d9f5
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	—
ANKORIMI	nuk është ankoruar ende <i>Kjo hyrje nuk është përfshirë ende në asnjë pemë Merkle të dërguar. Zinxhiri i hash-eve provon rendin dhe integritetin; koha jo.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërin nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/5c0f4e1b4997fb434fe52ed7bde32def303366c7c080b94a30816b080ce2d9f5>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

LIVE UPDATES

1 ORE ME PARE

Akuzohet se shkaktoi vetëvrasjen e Xhuana Nikollit, libet në burg ish-bashkëshorti i saj: E kam dhunuar vetëm një herë, por e kam dashur...

18 ORE ME PARE

Protesta kundër qeverisë/ Qytetarët sërish në shesh: Përgjegjësia nuk mbaron me një fjalim të Ramës. Përplasen me policinë gjatë marshimit

21 ORE ME PARE

Von der Leyen nga Prishtina: Aktgjykimi i Hagës duhet respektuar, historia e Kosovës nuk rishkruhet. Kurti: Presim korrigjimin e gabimeve në Apel

1 DITE ME PARE

Mblidhet Konferenca e Kryetarëve, rrëzohet kërkesa e opozitës për mocion me debat për skandalin në SHISH. Balla: Çështja i takon SPAK. Bardhi: S'po e pengojmë drejtësinë

Politike

'The Albanian Files'/ The Guardian: Dy kulla iu dhanë arkitektit që projektonte kuzhina

Gjatë një aktiviteti për prezantimin e një kulle të re në Parkun Rinia, Rama deklaroi se ndërtimi i kullave është një proces kompleks dhe kërkon profesionistë me eksperiencë.

2 Tetor 2026, 13:19
Nga I.A

Kulla

TIRANË- Një ditë pasi Edi Rama deklaroi se Shqipëria nuk ka ende të gjithë kapacitetin dhe ekspertizën për ndërtimin e kullave dhe se për këtë arsye ka vendosur të kontaktojë arkitektë të huaj. Por një artikull i publikuar nga prestigjiozja britanike "The Guardian" ngre pikëpyetje mbi mënyrën se si janë përzgjedhur disa prej arkitektëve të angazhuar në projekte në Tiranë.

Gjatë një aktiviteti për prezantimin e një kulle të re në Parkun Rinia, Rama deklaroi se ndërtimi i kullave është një proces kompleks dhe kërkon profesionistë me eksperiencë.

"Dhe të mos e harrojmë dhe një gjë tjetër dhe po e mbyll, ndërtimi i kullave është kaq kompleks, është kaq delikat dhe kërkon kaq shumë profesionistë të bërë bashkë, saqë ne duhet ta pranojmë që ne nuk e kemi akoma në Shqipëri të gjithë kapacitetin dhe nuk i kemi të gjitha dijet për të bërë ndërtime të kësaj natyre", deklaroi Rama.

Por, sipas një shkrimi të "The Guardian" për "Albanian Files", një prej arkitektëve të huaj të kontaktuar nga bashkëpunëtorë të Ramës për projektimin e dy kullave në Tiranë ishte arkitekti gjerman me bazë në Berlin, Sam Chermayeff. Gazeta shkruan se Chermayeff u kontaktua papritur nga një prej bashkëpunëtorëve të Ramës dhe iu kërkuar të projektonte dy kulla në Tiranë, me një sipërfaqe totale prej rreth 45 mijë metrash katrorë.

Rasti bëhet më alarmant për shkak të profilit të arkitektit. Sipas rrëfimit të publikuar nga "The Guardian", Chermayeff është më i njohur për projektet e tij eksperimentale, përfshirë projektimin e kuzhinave, ndërsa vetë ai e përshkruan përvojën e punës në Shqipëri si "vërtet të çmendur".

"Guardian" e shkruan se arkitekti i kësaj kulle është Chermayeff, duke shkruar se në atë moment kulla ishte kontraktuar

editoriale

Auron Janku

Kur heshtjes i vishet toga

Meri Lika

Opinion kundër mbi një konferencë pa pyetje

Në vëmendje

POLITIKE 2 TETOR 2026, 07:20

Byrek në saç, 500 gramë mish dhe verë pa limit – Andis Salla i bujqësisë do të trajnojë në restorante 50 fermerë femra!

AKTUALITET 2 TETOR 2026, 07:16

41% e shqiptarëve nuk përballojnë bëjnë blerjen e një makine, rekord në Evropë

Organizim që planon , mbledhje të reze të reze organizimi, duke shprehur se në ato momente nuk e kishte kuptuar plotësisht se çfarë po ndodhte.

Artikulli i Plotë:

Në vjeshtën e kaluar, isha ulur me një arkitekt të shquar në Nju Jork, kur telefoni i tyre nuk pushonte së rënuri. Më në fund kontrolluan mesazhet dhe qeshën me të madhe.

"Oh, biseda e Ushtrisë së Arkitekturës Shqiptare po nxeht përsëri. Duket sikur Edi ka disa projekte të reja për ne," thanë ata.

Edi ishte Edi Rama, kryeministri i Shqipërisë që nga viti 2013, i cili ka kryesuar transformimin e shpejtë të vendit ish-komunist me një flotë projektesh ndërtimi joshëse. Ka kulla gjarpëruese në Tiranë, së bashku me hapësira publike fituese çmimesh, vendpushime bregdetare mbresëlënëse dhe shumë vizione të tjera verbuese në rrugë e sipër, të gjitha tani të mbledhura së bashku në një libër të ri të fuqishëm 'The Albanian Files'.

Kritikët e shohin librin prej 800 faqesh si një dosje me 2.2 kg prova. Rezulton se ndryshimi i pamjes së vendit është koordinuar pjesërisht nëpërmjet një grupi në WhatsApp (shkurt "Arkivi Shqiptar") i cili përfshin disa nga arkitektët më të famshëm në botë. Është një forum ku ndahen arritjet, festohen projekte të reja dhe kryeministri i madh-mbrojtës mbulohet me lëvdata për trimërinë dhe guximin e tij. Arkitekti i Nju Jorkut e përshkruan situatën në mënyrën e një filmi me superheroj: *Rama dërgon sinjalin dhe arkitektët e famshëm të botës mbledhen në ndihmë me dizajnet e tyre të guximshme. Shikoni mjaftueshëm mirë dhe mund të shihni edhe shqiponjën dykrenare shqiptare të projektuar në qiellin e natës.*

Biseda në WhatsApp mund të jetë konfidenciale, por "Dosjet Shqiptare" është gjëja tjetër më e mirë. Është një dokument i jashtëzakonshëm, në mënyra që janë të qëllimshme dhe jo. Në parathënien e tij, Rama e përshkruan librin si "një dokument të çmuar prapa skenave" të një procesi që po "e ngre Shqipërinë në një mënyrë që askush nuk e parashikoi". Është një drejtori ëndrrash që të hap sytë, në të cilën 60 praktika ndërkombëtare (dhe asnjë shqiptare) paraqesin planet e tyre për mbi 500 projekte në të gjithë vendin.

Megjithatë, për kritikët e Ramës, libri është një dosje me 800 faqe dhe 2.2 kg me prova. Ata tregojnë për paqartësinë e vendimmarrjes , shkatërrimin e trashëgimisë , dëbimet me forcë , shkeljen e peizazheve të mbrojtura dhe rolin e industrisë së ndërtimit në Shqipëri në pastrimin e parave për krimin e organizuar . Publikimi është plot me dëshmi të dorës së parë nga arkitektët që dokumentojnë përvojat e tyre, dhe një deputet i opozitës e ka quajtur atë "pështesën e vërtetë", megjithëse nuk ka asnjë sugjerim se arkitektët kanë qenë të përfshirë në ndonjë keqbejërje. Rama ka të drejtë që askush nuk e parashikoi: shumica e projekteve në faqet e librit janë lajme për popullsinë lokale, e cila ka reaguar me tërbim.

"Starchitects shkoni në shtëpi!" shkruhej në një pankartë në një protestë të zhurmshme në qershor , jashtë një vendi në Tiranë, ku shumë nga arkitektët në libër u mbledhën për një event ekskluziv për të festuar punën e tyre dhe për të lançuar botimin. *"Ku është publiku?"* shkruhej në një tjetër. Biletat për festivalin e arkitekturës, të titulluar Peizazhe të Bollëkut , kushtojnë deri në 200 euro, në një vend ku paga mesatare mujore është 700 euro. Kjo ndodhi në një moment të ngarkuar, vetëm pak javë pasi protestat e mëdha kombëtare u ndezën nga planet multimiliardë dollarëshe për të zhvilluar rezervatin natyror të Zvërnecit dhe ishullin e afërt të Sazanit në një vendpushim luksoz , të mbështetur nga familja Trump.

Të quajtura revolucion i flamingove , në lidhje me habitatet e brishta që kritikët thonë se do të shkeln nga projekti, protestat kanë vazhduar për më shumë se 120 ditë, me thirrje gjithnjë e më të forta për dorëheqjen e Ramës. Arkitektura është gjetur papritur në vijën e frontit.

"Ndihet sikur jetohej në një mbretëri autokratike. Jo vetëm mungesa e transparencës, por fakti që të gjithë duhet t'i nënshtrohemi shijeve estetike të një personi. I gjithë vendi duhet të pikturohet ashtu siç dëshiron ai," thotë Lorin Kadiu, drejtor i Citizens.al , një platformë lajmesh investigative që ka ndjekur projektet e ndërtimit në Shqipëri që nga viti 2018.

Rama, i cili u trajnuar si piktor, u bë i njohur për herë të parë si kryetar bashkie i Tiranës në vitet 2000, kur bëri bujë ndërkombëtare me programin e tij për të pikturuar blloqet e zymtë sovjetike me një ylber ngjyrash të gëzuara. Ndryshimi i lirë dhe i gëzueshëm funksionoi dhe Rama u lavdërua për qasjen e tij artistike rebele.

Por, tani, shumë nga ish-mbështetësit e tij mendojnë se ambiciet e tij arkitekturore kanë shkuar shumë larg. Një letër e hapur, e shpërndarë në protesta, denoncoi "larjen e artit nga politika e buldozerit" dhe i pyeti arkitektët e mbledhur nëse ata gëzojnë "lirinë për të bërë këtu atë që do të ishte e ndaluar, e sfiduar ose ndryshe e pamundur në vendet tuaja". Nga arkitektët e kontaktuar nga Guardian, vetëm njëri u përgjigj, duke thënë se nuk bëjnë asgjë në Shqipëri që nuk do t'u lejohej ta bënin në një vend tjetër. Ata shtuan se "liria në Shqipëri është sigurisht joshëse dhe si e tillë përgjegjësia personale është më e madhe".

Siç shkruan Rama me theks në parathënien e tij për "Dosjet Shqiptare", arkitektët tërhiqen nga puna në Shqipëri nga "liria nga 'jo-ja' në të gjitha format e saj". Faqet janë të mbushura me vizione për bregdetë të virgjëra, pyje të gjelbërta dhe duna e laguna të pastra. Në Gjipe, një gjë që shumë e konsiderojnë plazhin e fundit të virgjër në jug të

AKTUALITET 2 TETOR 2026, 07:09

Kullë te Tajvani, çfarë parashikojnë projektet në garë për Tirana Fountain Plaza

më të klikuarat

Videoet intime në rrjet/
Zbardhet dëshmia e Adrian
Hilës në polici: Kamerat
ishin brenda dhe jashtë për
sigurinë e banesës

PAMJE APOKALIPTIKE
nga Kreta/ Përmybtje dhe
rrëshqitje toke, mbyllen
shkollat! Alarm i kuq në disa
zona, një viktimitë e dy të
plagosur

Keqkuptimi i intimitetit!

Kokainë, terrorizëm dhe 200
mln euro/ Misteri i shqiptarit
që u 'kap' në Venezuelë:
Banda e tij kishte 200 mln
euro pasuri

insights

Paskal Kaçani

Shtegtimi fisnik i
shqiptarëve të
Valdrinos: Një
histori integrimi,
kulture dhe suksesi
në Toskanë

Irena Beqiraj

Keqkuptimi i
intimitetit!

Bledian Koka

Pse Rama i denoncoi
shqiptarët si
antisemitë në OKB

Besmir Semanaj

Kur të bie Diella në
kokë

Moti

Powered by tomorrow

Shqipërisë, firma holandeze MVRDV ka propozuar një hotel me pasqyra që do të shtrihet përgjatë grykës, "si një xhevahir në vijën bregdetare".

Kjo vjen menjëherë pas kullës së tyre të apartamenteve në Tiranë, e cila ka formën e kokës së Skënderbeut, heroit kombëtar të Shqipërisë (i cili gjithashtu ka një ngjashmëri të habitshme me Ramën). Në zonën e mbrojtur të dunave të Ranës së Hedhun, arkitekti i nderuar portugez Álvaro Siza ka hartuar një plan të përgjithshëm për një zhvillim në shpatin e kodrës me një teleferik dhe një kullë në plazh.

Disa faqe më vonë, maestro zviceran Valerio Olgiati propozon një grumbull kullash betoni që ngrihen nga rëra, të mbushura me dritare mbrojtëse. Duket sikur ai mund të jetë duke u përgatitur për të shmangur një pushtim nga deti.

Shkëlqimi bregdetar vazhdon me dizajnerin florentin të jahteve luksoze Luca Dini (misioni i studios: "të habisë edhe më të kërkuarit"). Ai paraqet një udhëtim të ilustruar përmes 17 projekteve të tij, duke përfshirë Kompleksin Life Marina, që shtrihet në shtatë kilometra vijë bregdetare të virgjër pranë Sarandës, dhe resortin Atara, me një "kurorë" të artë që qëndron pezull mbi shkëmbinjtë si një tjetër pikë vrotimi ushtarake. Kjo pothuajse arrin në parodi kur ilustrimet e tij në stilin komik përfundojnë me një imazh të një super-jahti që fluturon mbi një horizont, me vetë dizajnerin që deklaron nga kuverta: *"[ne] krijojmë hapësira që harmonizohen me mjedisin"*.

Redaktorja e librit, Anneke Abhelakh, u kërkoi arkitektëve të dorëzonin tekstet e tyre, dhe ata janë mahnitës me ndershmërinë e tyre. Ndonjëherë lexohet si një transkript i nxehtë.

"Meqenëse nuk ka shumë rregulla dhe klientëve të mi u intereson shumë pak konteksti", shkruan arkitekti me bazë në Berlin, Sam Chermayeff, "ne jemi të detyruar të mendojmë për vlerat tona". Ai rrëfen përvojën "vërtet të egër" të punës në Shqipëri, duke përfshirë edhe mënyrën se si u thirr, papritur, nga një prej bashkëpunëtorëve të Ramës, dhe shpejt iu kërkuar të projektonte dy kulla në Tiranë, me një sipërfaqe totale prej 45,000 metrash katrorë - diçka mjaft e veçantë për një dizajner më të njohur për kuzhinat eksperimentale.

"Sigurisht që u pajtova, duke mos e kuptuar vërtet se çfarë po ndodhte," shton ai. I kontaktuar për koment, Chermayeff u përgjigj: *Unë u bëj klientëve shqiptarë të njëjtat pyetje që u bëj klientëve në çdo vend dhe jam po aq i sigurt. Ashtu si në Gjermani apo SHBA, unë vërtet nuk di më shumë nga sa më thuhet. Unë nuk bëj asgjë, nuk do ta bëja në një vend tjetër.*

Arkitekti austriak Chris Precht përshkruan se si vetë Rama e kontaktoi në Instagram, duke e pyetur nëse do të isha i interesuar të punoja në Shqipëri. Ai tani ka 29 projekte në emrin e tij, përfshirë një "Kopsht të Edenit" prej 4 milionë eurosh, të ndërtuar në oborrin e zyrës së kryeministrit.

"Është një realitet i paimagjinueshëm", thotë një grup aktivistësh arkitektësh dhe planifikuesish urbanë shqiptarë, Arkitektët Shqiptarë, i cili ka krijuar një bazë të dhënash online të të gjitha projekteve – të botuara në shqip, ndryshe nga libri.

"Një grup i ngushtë arkitektësh të huaj kontaktohet drejtpërdrejt nga zyra e kryeministrit dhe merr projekte pa një procedurë konkurruese," thotë ai.

Arkitektët e huaj e përshkruajnë ndryshe.

"Rama nuk i emëron kurrë vetë arkitektët", më thotë një anëtar i grupit ArchArmy.

"Por ai i prezanton zhvilluesit. Dhe kuptohet që, nëse ata zgjedhin një nga arkitektët e tij, ata [zhvilluesit] do të marrin leje për të ndërtuar atë që duan."

Rama i ka mohuar vazhdimisht akuzat. Në një intervistë të furishme me CNN në qershor, ai i denoncoi pretendimet për korrupsion si "lajme të rreme". Ai ka pohuar prej kohësh se protestat më të gjera janë nxitur nga armiqtë e presidentit të SHBA-së, përfshirë Iranin.

"Nëse nuk do të ishte Jared Kushner, askush nuk do të interesohet për flamingot, për Shqipërinë, për asgjë." Është gjithë urrejta kundër Trump që krijon gjithë këtë shayrtim," tha ai.

I kontaktuar nga Guardian, zyra e kryeministrit nuk iu përgjigj kërkesave për koment të detajuar, por i quajti akuzat "thashetheme" dhe "vlerësime të hidhura". Gjatë një fjalimi këtë javë për të nisur konkursin për një kullë të re, Rama këmbënguli që juritë e konkursit janë kryesisht arkitektë, urbanistë dhe akademikë që janë plotësisht të lirë, se pala shqiptare është në pakicë dhe se nuk ka kurrë ndonjë orientim apo ndikim në juri. Ai shtoi se sot Shqipëria është "universiteti" më i madh i hapur në arkitekturë, pasi arkitektët e rinj shqiptarë kanë mundësinë të takohen, të ndjekin, të punojnë konkretisht me mjeshtër.

Nëntitulli i librit është Liri dhe Arkitekturë, dhe shumë nga dizajnet kanë një ajër të lirisë së plotë.

"Të punosh si arkitekt në Shqipëri është çliruese", shkruan belgu Xaveer De Geyter, së bashku me propozimin e tij

për një treshe kolosale kullash në formë M për portin e Sarandës, duke provokuar një shkallë lirie që ndonjëherë na lë të djersitur. Studioja spanjolle Arquitectura-G vlerëson procesin e lejeve në Shqipëri si dukshëm më të shpejtë dhe më pak kufizues sesa gjetkë, të nxitur nga "një vizion i qartë që vjen nga kryeministri". Manuel Aires Mateus i Portugalisë pajtohet: *Ka raste kur gjërat duhet të jenë nga lart poshtë.*

Emocioni i preکشëm i ndërtimit në terren të virgjër është gjithashtu i dukshëm. Dojeni japonez Kengo Kuma përshkruan ngazëllimin e fluturimit mbi Shqipërinë me helikopter.

"E gjeta shumë emocionale, pasi pjesa më e madhe e natyrës është e paprekur" Në Azi, është shumë e vështirë të gjesh një projekt në një "tokë të virgjër" të tillë", shkruan ai.

Arkitekti indian me bazë në Berlin, Anupama Kundoo, flet për mundësinë për të krijuar, "të lirë nga bagazhi" i Evropës dhe "vendeve të tjera të zhvilluara".

Kundoo po punon në një plan të përgjithshëm për një "vendbanim laboratorik" prej 50,000 banorësh në parkun kombëtar të mbrojtur Divjakë-Karavasta. Një projekt i tillë është bërë i mundur vetëm nga një ligj i diskutueshëm i vitit 2024, i cili lejon ndërtimin e vendpushimeve me pesë yje në zonat e mbrojtura, nga të cilat përfiton edhe plani i mbështetur nga Trump në Zvërnec.

Nuk ka asnjë sugjerim që ndonjë nga arkitektët e përmendur në këtë artikull po shkel ndonjë ligj.

"Zhvilluesit janë me nxitim. Ka një sprint për të ndërtuar sa më shumë të jetë e mundur përpara se këto ligje të shfuqizohen," thotë Kadiu. Presioni po rritet. Shqipëria ka hyrë në fazën përfundimtare të negociatave të pranimit në BE, por këto rregullore të buta mbeten një pengesë. Si ligji i vitit 2024, ashtu edhe legjislacioni i vitit 2015 që u jep trajtim preferencial "investitorëve strategjikë", u kritikuan nga një raport i BE-së vitin e kaluar si në konflikt me standardet e saj.

Një rezolutë e Parlamentit Europian në qershor të këtij viti "shprehu shqetësime serioze" dhe bëri thirrje për një moratorium të menjëhershëm mbi procedurat e reja të lejeve, punimet e ndërtimit dhe ndërhyrjet zhvillimore brenda zonave të mbrojtura. Rama vazhdon t'i mbrojtë të dy ligjet si politika pragmatike dhe modernizuese që balancojnë ruajtjen e mjedisit me zhvillimin ekonomik me vlerë të lartë.

Përtej frikës për mjedisin dhe proceseve jo të qarta të lejeve dhe prokurimit, mbetet një tjetër pyetje e nxehtë: si mund ta përballojë një nga vendet më të varfra në Evropë ndërtimin e këtyre skemave ekstravagante? Ka pasur një rritje astronomike të çmimeve të pronave, por asnjë rritje të krahasueshme të pagave ose të kredive hipotekare bankare, duke i bërë kritikët të dyshojnë se janë të përfshira para të errëta.

Iniciativa Globale Kundër Krimit të Organizuar Transkombëtar identifikon sektorët e pasurive të paluajtshme dhe turizmit në Shqipëri si vende kryesore të pastrimit të parave, duke vënë në dukje se sektori i ndërtimit është i infiltuar shumë nga fondet e paligjshme. Raporti i saj i vitit 2020 vlerësoi se 1.6 miliardë euro "para të pista" ishin pastruar përmes pasurive të paluajtshme në Shqipëri në tre vitet e mëparshme. Siç raportova në vitin 2022, përgjimet e publikuara zbuluan figura të mafias italiane që diskutonin se si bumi i ndërtesave të larta në Tiranë ishte një mundësi e shkëlqyer për pastrimin e parave të tyre, me çmime ndërtimi prej afërsisht 500 eurosh për metër katror, krahasuar me çmimet e listuara deri në 4,000 euro për metër katror.

Zyra e Prokurorisë Speciale kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, SPAK, po bën përparim. Në qershor, ajo sekuestroi 150 milionë euro asete, duke përfshirë apartamente, vila dhe prona tregtare, të lidhura me një rrjet të dyshuar trafikimi kokaine. Po atë muaj, Pëllumb Gjoka, dikur i quajtur "investitor strategjik" nga qeveria shqiptare me miratim për të ndërtuar një vendpushim prej 52 milionë eurosh në bregdet, u dërgua në burg për porositjen e sulmeve mafioze.

Hulumtimet nga Citizens.al tregojnë se disa projekte në Dosjet Shqiptare janë të lidhura me hetimet e vazhdueshme të SPAK-ut (asnjë nga arkitektët e përmendur në këtë artikull nuk është i implikuar), duke pretenduar se kapitali kriminal është kanalizuar përmes kompanive fiktive, kontratave të ndërtimit dhe transaksioneve të pronave. Mbi 40% e projekteve në libër as nuk përmenden se kush është klienti, duke bërë që shumë të pyesin: pse gjithë kjo paqartësi?

Një ish-anëtar i ArchArmy është i penduar për mënyrën se si kanë shkuar gjërat.

"Ashtu si të tjerët, unë u bashkova me një bindje të vërtetë se ky mund të ishte një ndryshim pozitiv për vendin. Rama e dinte që Shqipëria do të zhvillohej shumë shpejt dhe nuk donte ta prishte. Është më mirë të përfshihen disa arkitektë të mirë për t'u siguruar që gjithçka do të rezultojë gjysmë e mirë, sesa njerëzit të ndërtojnë apartamente të zakonshme përgjatë bregdetit pa asnjë kontroll," më thonë ata.

Arkitekti thotë se ata u tërhoqën pasi ishin pjesë e një jurie konkursi që nuk ndihej demokratike dhe fakti që çështjet rreth pronësive së tokës gjithmonë ndiheshin shumë të paqarta.

Ata shtojnë: *Rama ende beson shumë se po bën gjënë e duhur për vendin. Është një shembull klasik i asaj që*

ndodh kur mendon se je udhëheqësi dashamirës, por qëndron në pushtet shumë gjatë.

Kjo ndjenjë pasqyrohet në një nga kontributet më zbuluese në libër. Reinier de Graaf, i firmës holandeze OMA, i shkruan një letër të hapur Ramës, e menduar si parodi, por humori është i diskutueshëm.

"Duke pasur parasysh statusin e qëndrueshëm të Shqipërisë si një patron i arkitekturës së ndriçuar. Profesionit ynë do të përfitonte shumë nëse vendi nuk do të kishte kurrë më zgjedhje të tjera, dhe nëse ju... do të vazhdonit si president për jetë – ndoshta edhe mbret. Në një botë autokracish, a mund të kemi një autokrat dashamirës me shije?", shkruan ai./Dosja.al

the guardian

edi rama

sam chermayeff

Pamja këtu është e ri-koduar për ta futur në dokument. Artefakti autoritar është skedari WebP i ruajtur, dhe hash-i i tij është ai i shtypur te faqja e parë — pra dallimi është i verifikueshëm, jo i fshehur.